

1. Výcvik

Tma! Rackové nikdy nelétají potmě!

Richard Bach, Racek

Johan neměl ani tušení, že by ho někdy mohlo takhle strašně bolet tělo. Věděl teď o každém svém svalu a kloubu. Bolely ho často ještě i nad ránem, když nemohl celou noc usnout ani přes šílenou únavu. Ztratil pojem o čase, ale honili ho po lesích a skalách už několikátý týden. Pokud nebyli venku, cvičili v posilovně. Tohle aspoň trochu znal z časů, jež pro něj bez návratu minuly. Ta dobrá věc byla, že už neměl sil týrat se myšlenkami na ty, které nechal ve městě za sebou. Celý jeho životní program se zredukoval do jednoho jediného bodu: přežít. Byl by si nafackoval, když si vzpomněl na své blazeované úvahy o dobrovolném odchodu ze života. Vůle jeho těla žít byla neuvěřitelně silná.

V těch několika málo chvílích, kdy měl trochu energie, aby se nad svou neobvyklou situací zamyslel, narážel na nepřekonatelný paradox. Je přece slepý, ne? Tak proč tedy čtyři chlapi už několikátý týden mrhají časem a silami k tomu, aby dali takovému mrzákovi polovojenský výcvik? Na druhou stranu, pokud měli skutečně prsty v tom, že přišel o zrak, pak musí tento jeho stav pro ně mít nějakou zcela specifickou hodnotu, již se chystali využít. Ale jakou, pro všechny svaté, by tohle mohlo mít hodnotu? Pořád ještě neznal jméno toho, který jej sem odvezl. Ten chlap požíval autority velitele a všichni ho oslovovali pouze „pane“, případně „veliteli“. Byl krajně málomluvný a svoje věci držel pevně v ruce. První a základní instrukce, kterou vydal svým pohůnkům, zněla: „Dejte mu hezky zabrat.“

Což se jeho podřízení jali bez odkladů a systematicky činit. Hlavní metodickou zásadou při jejich mírně sadistické „práci“ bylo naprosté ignorování prostého faktu, že je Johan slepý. Jak lapidárně vyjádřil asi třetího dne toho pekla ten, jemuž ostatní říkali Mazák: Zorientuj se, anebo chcípni.“

Johan měl právnickou praxí vytříbený cit pro chvíle, kdy lidé myslí svá slova vážně. Tenhle je tak myslel. Stalo se to po více než dvou týdnech výcviku, kdy už byl otlučený jako ta pověstná píšťalka po desítkách zlých pádů na zem a nárazů do okolních předmětů, nejčastěji větví a stromů. Ležel na zemi a pevně se k ní tiskl břichem. Celý svět se s ním točil a on prudce, vyčerpaně dýchal. Toužil jen po tom, aby mu už dali pokoj. Aspoň dnes.

„Vstávej, krasavče,“ vyzval ho Mazák a lehce do něj rýpl špičkou kanady.

Johan věděl, že musí, protože příští pobídka už tak jemná nebude. Chtěl vstát, opravdu chtěl, ale jeho tělo odmítlo poslouchat. Přistál očekávaný kopanec a pak další. Uslyšel smích toho druhého, jenž se zřejmě dobře bavil, kluka s tenorkem, jehož odhadoval na čtyřprocentní příslušnost. Podle hlasu byl mladý a nechutně slizký. Jakub byl také homosexuál, ale Johan ho měl rád a dokázal si jej vážit. Z tohohle spratka se mu však obracel žaludek. Nechal si říkat Mejla, asi pocházel odněkud z Čech. Třetí muž nemluvil, jen se krátce, chladně a pohrdavě zasmál.

Johan měl náhle pocit, že jeho vědomí prudce klesá kamsi hluboko, až na nějaké neznámé dno. „*Červený šáteček, zlatý prsténeček dolů plyne,*“ uslyšel zpívat křišťálově čistý dívčí hlas. Nepamatoval, že by takovou píseň někdy předtím slyšel. Mezitím možná vyfasoval od Mazáka a Mejly dalších pár kopanců. Mejla se k takovým věcem vždycky přidával s nadšením. Pokud se to však dělo, Johan o tom nevěděl. Nic necítil. Natáhl ruce před sebe, tam, kde v hloubce před ním svítilo to zlato. Ozářilo jeho mysl, jako by slunce vstoupilo za zataženou oponu jeho věčné tmy a zalilo jeho vnitřní prostor světlem. Musí uchopit to neuchopitelné, vzít s sebou jasné vědomí, že tamto, Velitel, Mazák, Mejla a všechno, co tu s ním provádějí, není doopravdy. Je to jenom iluze, blbá hra na šikanu a on už ji s nimi hrát nebude. Obrátil se a vynořil se z těch hlubin rychlostí blesku. Nevěděl jak, ale najednou stál na nohách. Tyčil se v celé své úctyhodné výšce, připravený si to se svými trýzniteli vyřídit, i kdyby to mělo být jeho poslední, a oni před ním najednou couvli. Viděl je nyní jako plovoucí stíny na pozadí své mysli. Ne fyzickým, ne optickým způsobem. Ale viděl je a to ostatní, co jej doposavad zraňovalo v podobě záludných překážek, věčně se mu stavících do cesty, viděl také. Rozhlédl se po nich. Ten, který skoro nikdy nemluvil, oznámil svým neosobním, plochým, výše položeným hlasem: „Už. Konečně se zorientoval.“

A Mazák, najednou úplně klidný, dodal: „Dobrá práce, hoši. Pro dnešek to balíme.“

Následující dny byly věnovány tomu, aby si svou novou schopnost upevnil a naučil se ji nasměrovat žádoucím způsobem. Teprve teď s ním vstoupil do přímého kontaktu i třetí z mužů, kterému druzí říkali Doktor. Kdoví, čeho byl doktorem. Johan by byl nejspíš vsadil na psychologii. Trávil s ním nyní dvě až tři hodiny denně soustředěnou prací, při které mu ten člověk kladl podrobné otázky a zadával instrukce. Johan nevěděl proč, ale tenhle chlap se studeným hlasem mu připadal mnohem nebezpečnější než žoldáci jako Mazák a Velitel. Proto se rozhodl zaujmout vůči němu postoj pasivní rezistence. Prostě s ním nebude spolupracovat a nepřizná mu nic z nových obzorů, jež se před jeho slepýma očima poznenáhlu objevovaly. Do

hlavy mu ten doktor nevlze. Že se zrovna v tomto bodě hluboce mýlil, měl Johan poznat ještě o něco později.

Hezké počasí nyní definitivně skončilo a dny se už výrazně zkracovaly. Mazák s Mejlou si sbalili svoje vojenské bágly a vypadli. Oni by nejspíš řekli, že se přesunuli zpět na základnu, ať už to bylo, kde chtělo.

„Vedl sis statečně, frajere,“ loučil se s ním Mazák.

Nakonec to vypadalo, že našli cestu, jak spolu vcelku slušně vycházet. Johanovi dost pomohlo, když rozpoznal, že Mazákovy způsoby sledují nějaký venkoncem racionální, i když jemu skrytý cíl. Byl to žoldák, profík, který rozuměl svému řemeslu a hned tak před něčím neuhnul. Věděl, co od Johana musí získat, a uměl to z něj vyrazit, po dobrém či po zlém, ale nebyl žádný sadista. Tím druhým, Mejlou, si Johan zdaleka tak jistý nebyl. Směs krutosti a zvrácenosti, jež číselně z jeho chování, Johana přesvědčovala o tom, že je dobré si tohoto chlápka držet zatraceně daleko od těla. „Na shledanou,“ prohodil směrem k oběma neurčitě, načež se Mejla pobaveně rozchechtal, jako by Johan řekl kdovíjak dobrý vtip. Mlčel tedy a odvrátil se.

Oba nasedli do džípu a odjeli. Pozoroval ještě chvíli jejich mizející stíny na ozářené průmětně své mysli a pak si trochu vzdychl. Nyní v lesní boudě s Doktorem a s Velitelem osaměl.

„Objasněme si situaci, hochu,“ začal třetího dne ráno Velitel svým hlubokým, vyrovnaným hlasem. Oslovení *chlapče* nebo *hochu*, jímž Velitel už při jejich prvním setkání popřel jeho status dospělého muže, Johan nesnášel obzvlášť. Tehdy mu to připadalo prostě směšné. Nyní si začínal zvykat a třetí fáze nastane zřejmě ve chvíli, kdy toho *chlapce* či *hocha* přijme za svého. Čirý hnus.

„Je zapotřebí, abys pochopil několik prostých faktů ještě před tím, než budeš dál rozvíjet ty svoje primitivní finty, kterými se nás snažíš zmást.“

Nyní si ke stolu přisedl také ten druhý, zřejmě aby dodal v případě potřeby Velitelově argumentaci další váhu.

„Tak, vypadá to s tebou následovně: mezi určitými lidmi, řekněme mezi jistou organizovanou skupinou, pro niž tuhle práci vykonáváme, a tvou rodinou existuje jedna letitá úmluva. Jejím ručitelem z vaší strany je momentálně, coby hlava rodiny, tvůj otec. Tahle úmluva těm lidem za určitých okolností, s nimiž tě nebudu blíže seznamovat, dává právo využívat pro své účely a ke svým službám některé zvláště vybrané a speciálně vycvičené

členy vaší rodiny. Samozřejmě za podobně hodnotné protislužby, jejichž příjemcem je v současné době tvůj otec. Podtrženo a sečteno, zaplatili jsme za tebe dobrou cenu a ty nám teď patříš. Nebylo by rozumné se proti těmto jednoduchým, základním skutečnostem vzpírat, anebo se nás snažit hloupě tahat za nohu. Mohl bys dopadnout špatně, opravdu hodně špatně. Ještě hůř, než ti kdy přišlo na mysl, a to mi, chlapče, můžeš věřit. Pro tvé vlastní dobro ti tedy radím, abys začal okamžitě konstruktivně spolupracovat. To je vše, co jsem ti chtěl sdělit.“

Johan mlčel. Tohle nebyl žádný dialog.

„Teď teprve začneme pracovat, hochu. Velmi intenzivně,“ přidal se Doktor. „Po dobrém, anebo po zlém. Už jsme se s tebou dostali dost daleko a investovali do toho spoustu času a prostředků. Nyní už necouváme. Buď si jistý, že jsem odhodlán dosáhnout u tebe svých cílů jakýmkoli metodami. Mám jich k dispozici dost a s některými by ses zcela určitě nerad seznamoval zblízka.“

Od samotného začátku ještě ani jednou nepoužili moje jméno, ještě nikdy. Proč? Uvažoval Johan. Natáhl ruku po sklenici vody a pak ji nechal zase klesnout. Hrdlo měl sevřené, jako by ho škrtily Doktorovy chladné prsty.

„Běž a v klidu popřemýšlej o všem, co jsme ti tady řekli. Odpoledne začneme,“ dodal ještě Doktor.

Šel tedy do pokojíku, kde spával. Teď už tam byl sám, když Mazák s Mejlou táhli ke všem čertům. Sedl si na kovovou postel. Lomcovala jím úzkost, jakou ještě nikdy nepoznal, studená a strašlivá. Opravdu ho prodali jako psa, jako otroka. Otec ho prodal těmhle odporným darebákům za nějakých prašivých třicet stříbrných. Jeho, svého jediného syna. Ano, proběhl mezi nimi zásadní, ostrý konflikt a už pár let spolu kromě nejnútějšího nemluvili, ale že by mu otec udělal tohle? Byl by toho táta schopný? Hrdlo se mu svíralo tak, až měl pocit, že už se v životě nenadechne. *Co mám dělat*, křičela jeho zmučená duše. Snad by se byl modlil, kdyby ho to někdy někdo naučil. Co jen má, bože, dělat? Moc mu toho nezbyvá. Zabít se dříve, než ho zmrzačí ještě víc. Už se jim podařilo připravit jej o zrak a teď se mu třeba ten psychopat se studeným hlasem porýpe v mozku, aby s ním dosáhl svých hnusných cílů. Toho, jak Johan rámcově věděl, by doktor mohl dosáhnout jak psychologickou, tak chemickou nebo chirurgickou cestou. V dnešní době bez problémů.

Udělal se mu strachem na zvracení. Klidně mu vezmou paměť i lidskost. Jeho osobnost rozloží a nahradí ji nějakými vlastními programy, když budou chtít. Pak bude jejich poslušným robotem, čímsi, co už více není člověkem. Musí se sebou skoncovat sám, dokud to ještě dokáže, umíňoval si. Cesta smrti je možná ta jediná, která se před ním ještě otevře. Už nemá ani svoje jméno. Místo Johana Hajduka je tady jenom anonymní slepý žoldák, chlapec,

hoch, frajer. Anebo taky pes a hovado, podle momentální nálady jeho tyranů. V krajní úzkosti se skrčil do klubíčka, aby utlumil prudkou třesavku, kolena přitiskl až na břicho a pevně objal své tělo pažemi.

Neviděl sám sebe, ale věděl, že s tou hromadou svalů, která na něm narostla během péče Mazáka a Mejly, nejspíš vypadá jako nějaký přiblblý Rambo. Ještě k tomu má i správný vojenský účes. Anna by se zděsila, nebo je spíš možné, že by ho tak ani nepoznala. Jemu bylo nakonec úplně jedno, jak vypadá nebo nevypadá, jeho život stejně končí. Vlastně na Annu příliš nemyslel. Snažil se držet si ty nové, silné city tak daleko od těla, jak jenom dokázal, ve strachu, že by mohly nějak vyjít najevo. Pak by byl vyřízený. Věděl, že kdyby ho vydírali kvůli Anně, položil by se a udělal by, cokoli by od něj chtěli. Její kočičí brož měl jen tak volně pohozenou v zavazadle. Jednou se ho na ni ptali. Prozkoumal ji prsty, jako že hned neví, oč jde, a potom řekl, že je to prostě dívčí ozdoba. Suvenýr, to přece zná každý. Prošlo mu to, ale potom si už dal opravdu zatracený pozor, aby brož nechal ležet bez povšimnutí tam, kde byla, a víckrát se jí nedotkl.

Neuměl rozlišit, zda upadl do útlumu, anebo do neklidného snu, v němž se mu vrátil obraz té dávné chvíle, kdy ho u nich doma, právě definitivně osleplého, navštívila Mara. Bylo mu zle, tělo ještě plné jakýchsi neznámých jedů, které mu to všechno způsobily, a byl tak zoufalý, že se jen taktak držel, aby se nezhroutil. Jemně ho objímala a šeptala: *Nebojuj s tím, Johane, nech to projít skrz. Nebojuj s tím.* Soucitně ho kolébala v náručí a hladila ho po vlasech a ramenou. Přestal bojovat a rozbřečel se před ní jako malý harant. Ulevilo se mu, přestože kluci prý nepláčou. Bože, kde ta dávno ztracená chvíle je. Všechno je pryč, včetně kamarádství téhle fajn holky. Pocítil nad tím ostrou lítost, i když věděl, že nemohl jednat jinak. Otřel si slzami mokré tváře a tápal po kapesníku.

Nech to projít skrz, Johane, uslyšel znova, najednou velmi zřetelně. Ale hlas, který jej oslovil jménem, nepatřil Maře. Ten jasný, trochu kovově zabarvený hlas zněl, jako by ani nebyl lidský. Něco mu připomínal, nějakou minulou situaci, jenomže Johan si vůbec nedokázal vybavit, kterou. *Nebojuj, jen ty věci nech projít skrz jako vítr pustou krajinou. Ať tebou projdou, bez překážky, o niž by se mohly nějak opřít nebo na které by se snad mohly zachytit. Nakonec to všechno odejde a ty sám zůstaneš.*

Rozhlížel se po nějaké osobě, po neznámém mluvčím, jehož by mohl zachytit svou pozorností, ale nikoho neviděl. Na okraji svého vědomí zahlédl jenom modrou, dlouhou hedvábnou stuhu, snášející se v proměnlivých, jako živých smyčkách a kličkách prázdným prostorem pomalu dolů, do neznámého tmavého bezedna. *Pomoz mi, prosím tě. Pomoz mi, ať jsi kdokoli!* Úpěnlivě vykřikl Johan.

